

กล่องใบลานฝังลายไม้มุก

ชื่อวัตถุ	กล่องใบลานฝังลายไม้มุก
ขนาด	กว้าง ๑๐.๕ เซนติเมตร ยาว ๖๖ เซนติเมตร สูง ๑๑ เซนติเมตร
วัสดุ	ไม้สัก, ไม้มุกมัน
อายุสมัย	ครึ่งหลังของพุทธศตวรรษที่ ๒๕
ที่มา	เดิมเป็นสมบัติของวัดโคก ทางวัดปรับปรุงภูมิ เจ้าอาวาสวัดโคก มอบให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปัจจุบันเก็บรักษาเพื่อการศึกษาวิจัยที่ ศูนย์ข้อมูลคติชนและวรรณกรรมลายลักษณ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

เครื่องเรือนฝังลายไม้มุกหรือไม้โมกมันเป็นงานช่างที่ได้รับอิทธิพลจากยุโรป เริ่มเป็นที่นิยมในสยาม ในช่วงรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕ นิยมนำไม้ที่มีสีต่างกันมาฉลุแล้วฝังลงในเนื้อไม้สัก เช่น ฝังลายไม้มุก ฝังลายไม้มะเกลือ งานที่พบมีทั้งการฝังแบบเดินเส้น ลายเลขาคณิต ลายประดับลวดลายต่าง ๆ ลายอักษรประดิษฐ์

เครื่องเรือนฝังลายไม้มุกได้รับความนิยมอย่างมากในเมืองเพชรบุรีตั้งแต่ช่วงรัชกาลที่ ๕ จากการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่นิยมทำเป็น ตู้ คันฉ่อง กรอบรูป ธรรมาสัน กล่องคัมภีร์ ฝาเรือน ฝ่มือการฝังไม้มุกของช่างเมืองเพชรได้รับการยอมรับในหมู่นักสะสมว่าเป็นฝีมือชั้นยอด เพราะสามารถออกแบบลวดลายได้งดงาม ฝังลายละเอียด ประณีต

สมัยก่อนมีค่านิยมในหมู่พระภิกษุของเมืองเพชรบุรีในการต่อตู้ไว้ใช้เมื่อบวชหลาย ๆ พรรษา พระนวกะได้ฝึกหัดเลื่อยไม้ เข้าสลักไม้ ประกอบตู้ ออกแบบตกแต่ง กับพระอาวาสที่มีฝีมือในวัด บางสำนักก็ประดับลวดลายด้วยการฝังไม้มุก เมื่อลาสิกขากลับไปอยู่บ้านตั่งบางใบที่ต่อเอาไว้ก็นำกลับบ้านไปด้วย และบางครั้งก็ไปต่อเพิ่มในภายหลัง เมืองเพชรบุรีจึงยังมีเครื่องเรือนฝังไม้มุกติดบ้านเรือน ติดวัดอยู่มาก

งานฝังลายไม้มุกที่มีชื่อเสียง คือ ตู้ฝังลายไม้มุกฝีมือพระครูญาณวิชัย (ยิด สุวณฺโณ) วัดเกาะ ตู้ฝังลายไม้มุกฝีมือพระอาจารย์เป่า วัดพระทรง ฝาเพ็ญฝังลายไม้มุกวัดป่าแป้น

ปัจจุบันยังมีช่างเมืองเพชรที่ทำงานฝังลายไม้มุกอยู่ ได้แก่ ช่างรุ่งฟ้า ตาละลักษณ์ ช่างนิยม ราชเจริญ กล่องใบลานฝังลายไม้มุกที่จัดแสดงในครั้งนี้ออกแบบฝังลายไม้มุกที่ฝาเป็นลายช่อดอกไม้ประดิษฐ์แบบลายขนมปังขิงของยุโรป และเดินเส้นล้อมรอบลายสองรอบ

